

Shembulli i faqes së parë Qendra Komunale e Biznesit SUHAREKË

**Keni nevojë për ndihmë për biznesit tuaj?
Mendoni të hapni biznesin tuaj?**

Kjo broshurë do ju ofroj juve ndihmë dhe udhëzime rreth të gjitha aspekteve të lidhura me fillimin ose operimi e një biznesi në Kosovë. Të përfshira janë udhëzimet hap pas hapi për regjistrim dhe procedura tjera të cilat janë të kërkuara me ligj.

Stafi i QKBM gjithashtu mund të ju ofroj udhëzime dhe këshilla si dhe të kujdeset për regjistrimin dhe për kërkesat tjera administrative që kanë të bëjnë me biznesin tuaj.

**Ju mund t'i kurseni vetit kohë dhe para duke përdorur këtë broshurë.
Mbani në mend, stafi i QKB-së do të bëjnë më të mirën e tyre për tu përgjigjur në të gjitha pyetjet që ju mund ti keni, kështu që ju lutemi pyetni.**

Treguesit

1. Parathënie
2. Themelimi i një Biznesi Individual apo të një Ortakërie të Përgjithshme
3. Udhëzimet hap pas hapi për regjistrimin e një Biznesi Individual apo të një Ortakërie të Përgjithshme
4. Themelimi i një Ortakërie të Kufizuar apo i një Shoqërie me Përgjegjësi të Kufizuar
5. Udhëzimet hap pas hapi për regjistrimin e një Ortakërie të Kufizuar apo të një Shoqërie me Përgjegjësi të Kufizuar
6. Themelimi i një biznesi kooperativë
7. Regjistrimi i ndryshimeve në Bizneset Ekzistuese
8. Terminologjia e zakonshme e biznesit
9. Shpjegime rreth tatimit për bizneset
10. Numri fiskal
11. Shpjegimi i TVSH- së
12. Udhëzime për marrjen e lejeve komunale
13. Udhëzime për marrjen e licencave komunale
14. Udhërrëfyesi për Funkcionimin e Zyrës së Pengut
15. Lista e Kodeve të bizneseve dhe shënime udhëzuese
16. Përshkrimi i formularëve
17. Organizatat këshilluese të biznesit
18. Lista e publikimeve për t'ju ndihmuar për arritjen e suksesit në biznes.
19. Shablloni i planit të biznesit
20. Huamarrja financiare nga një bankë
21. Çka është “leasing”

1. Parathënie

Kjo broshurë është e krijuar për të dhënë sa më shumë informata që është e mundur rreth biznesit në Kosovë dhe për jep udhëzime për procedurat të cilat do të ju ndihmojnë ju për të arritur sukses të biznesit tuaj.

Ju mund të jeni në fillim të biznesit, që në vete është një hap i madh dhe përfshin marrjen e shumë rreziqeve dhe shqetësime. Ose ju mund të jeni një ekspert biznesi por keni nevojë të ndryshoni drejtimin e biznesit tuaj. Cilat do qofshin rrethanat e biznesit tuaj, në këtë broshurë do të jenë informatat të cilat do ju kursejnë kohë, para dhe shqetësime.

Këshilloheni ta lexoni me kujdes udhëzuesin hap pas hapi, i cili përshkruan bazat për themelimin e bizneseve të ndryshme dhe hapat që kërkohen për të themeluar dhe regjistruar biznesin në mënyrë ligjore. Gjithashtu ka edhe shënime udhëzuese për forma të ndryshme që ju mund ti hasni varësisht nga statusi i biznesit tuaj.

Përveç kësaj ka edhe këshilla për tatime, TVSH dhe termave të përdorura në biznes që do të ju ndihmojnë juve për të kuptuar disa nga zhargonet e përdorura në biznes. Staf i QKB-së tuaj lokale do të jetë i gatshëm për të ju ndihmuar juve me pyetjet që ju mund ti keni në lidhje me biznesin tuaj kështu që mos hezitoni të pyetni.

Shumë njerëz të cilët ose janë në biznes ose janë duke u përgatitur për të filluar një biznes nuk shqetësohen (apo nuk din si) të kërkojnë këshilla apo për të bërë çfarëdo lloj plani për të testuar idetë e tyre. Kjo shumë shpeshti qon në dështim të biznesit dhe zhgënjim. Në Kosovë ekzistojnë organizata të cilat mund të ju ndihmojnë juve për të planifikuar dhe testuar realizueshmërinë e një biznesi të ri apo/dhe ofrojnë ndihmë për të kaluar vështirësitë e biznesit.

Ju nuk do të merrnit një udhëtim të gjatë pa planifikuar në detaje mënyrat më të mira dhe më ekonomike për të mos rrezikuar me biznesin tuaj. Përdorni këshillat që ekzistojnë dhe planifikoni me kujdes. Paçi fat me biznesin e juaj, nëse ju jeni të përgatitur mirë fati do të luaj vetëm një pjesë të vogël në suksesin tuaj.

Kjo informatë gjithashtu është në dispozicion edhe në faqen komunale të internetit në: www.mitrovice.gov-ks.org

2. Themelimi i Biznesit Individual apo Ortakërisë së Përgjithshme

Ky lloji i njësisë të biznesit është për një apo më shumë persona që fillojnë një biznes të vogël si pronar(ët) i vetëm, që mund kenë një numër të vogël punëtorësh apo fare të mos kenë. Është forma më e thjeshtë e njësisë ligjore dhe është e rekomandueshme kur vlera e investimeve në biznes nuk është aq e madhe dhe transaksionet që bëhen gjatë rrjedhjes së biznesit nuk përfshijnë rrezik të madh financiar. Zakonisht llojet e biznesit që themelohen si biznes individual janë dyqane të vogla, autolarje, kontroll teknik i veturave, robaqepëse, këpucëtar e kështu me rralë.

Ekzistenca e këtij lloji të biznesi do të thotë që individi apo partnerët kanë përgjegjësi të pakufizuar për të gjitha borxhet. Kjo do të thotë që nëse biznesi mbyllet apo falimenton, kreditorët mund ta kërkojnë të gjithë borxhin e tyre nga personi apo partnerët që janë pronar të biznesit. Kjo do të thotë që pronarëve ndoshta do të ju duhet ta shesin pronën private për t'i mbuluar borxhet. Gjithashtu në rast të një partneritetit, partnerët i ndajnë përgjegjësit për borxhet e biznesit të njëri-tjetrit, kështu nëse njëri partner nuk mund ta paguan borxhin e tij/saj partneri(rët) tjerë janë përgjegjës për ta paguar.

Krijimi ligjor i këtij lloji të biznesi është mjaftë e lehtë në Kosovë (shiko më poshtë udhëzuesin hap pas hapi). Pastaj në baza vjetore është vetëm një numër i vogël i dokumentacionit të nevojshëm për tu plotësuar (shiko udhëzime për formularët). Nëse biznesi juaj ka shitje mbi 50,000 € ju duhet ta paguani TVSH (shiko pjesën e TVSH-së). Në përgjithësi, ju do të jeni të obliguar të paguani tatimin në shitje me një vlerë prej 5% çdo tre muaj (shiko udhëzuesin e tatimit). Konsulenti i QKB-së do tua shpjegon në detaje të mëtejshme.

3. Udhëzimet hap pas hapi për regjistrimin e një Biznesi Individual apo të një Ortakërie të Përgjithshme

Sipas ligjit hapi i për që ju duhet të bëni është të regjistroni biznesin, kështu që ju mund ta merrni një numër zyrtar të regjistrimit dhe informatat tuaja do të ruhen nga Komuna dhe Agjencia e Regjistrimit të Biznesit Kosovë (ARBK). Para se të fillon ju sugjerojmë të konsultoheni me një qendër këshilluese të biznesit, në mënyrë që një këshilltar (pa para) mund të vlerësoj zbatueshmërinë e biznesit tuaj.

Hapi 1 Ju duhet të keni dokumentet dhe informatat e më poshtme:

Lejen e njoftimit të pronarit(ëve)

Kontrata e marrëveshjes tuaj për qira të lokalit me një palë të tret nga të cilët ju e keni marr me qira lokalet, apo dokumentet e pronësisë së lokalit.

Si dhe letërnjoftimi i qiradhënësit

Numrin i doganës dhe kopja e licencës, VETËM nëse jeni importues apo eksportues.

Emrat, detajet e ID-së, adresat e pronarëve të biznesit, drejtorëve apo të bashkëpronarëve

Nëse e përdorni:

Auditorët, kontabilistë dhe/apo agjentët e regjistruar- Ju duhet ti shkruani emrat e tyre, adresat dhe detajet e lejeve të tyre të njoftimit.

NËSE JU NUK I KENI KËTO INFORMATA NUK DO TË JETË E MUNDUR TA PLOTËSONI FORMULARIN

Hapi 2 Ju duhet të vendosni për kodin e aktiviteti tuaj që është i aplikueshëm për biznesin tuaj. Këtë mund ta bëni duke shikuar listën e kodeve (faqen xx në broshurë), do të ju ndihmojë këshilluesi i QKB-së.

Hapi 3 Plotësoni formularin B që mund të merret nga stafi i QKB-së apo të printohet nga faqja e internetit e ARBK-së. Një pjesëtar i stafit të QKB-së mund t'ju këshilloj se si mund ta plotësoni këtë formularë. Gjithashtu shikoni faqen xx që e shpjegon këtë formularë. Nëse i keni të gjitha informatat e përshkruar në hapin 1, plotësimi i formularit nuk duhet të jetë problem. Ndiqni me kujdes shënimet për ndihmë në faqen xx.

Hapi 4 Tani duhet të bëhet një pagesë prej 7 €. Për këtë shumë ju kërkoni një faturë nga QKB-ja. Kjo faturë e QKB-së duhet të dërgohet në bankë dhe të paguhet shuma (si dhe pagesa e bankës) në llogarinë e caktuar. Banka do ju jap juve një faturë e cila përdoret si dëshmi e pagesës në QKB.

Hapi 5 Pasi të jenë plotësuar formularët atëherë së bashku me dokumentet tuaja mund të paraqiten në QKB që ata të mund të kontrollojnë a është çdo gjë në rregull.

Hapi 6 Dokumentet tuaja do të procedohen nga stafi dhe pastaj në mënyrë elektronike (përmes kompjuterit) do të dërgohen për tu aprovuar nga ARBK-ja. Nëse ARBK-ja e pranon aplikacionin ata do ta njoftojnë QKB-në. Pastaj QKB-ja do ta shtyp certifikatën origjinale të regjistrimit. (ARBK-ja menjëherë informon autoritet e Tatimeve dhe Doganave për regjistrimin tuaj dhe për numrin tuaj unik të biznesit)

Hapi 7 Certifikata e regjistrimit do të vuloset nga QKB-ja dhe ju do të merrni një faturë që konfirmon marrjen e dokumentit tuaj. (QKB-ja do të ju informoj juve se kur do ta merrni certifikatën).

Hapi 8 Tani juve do të ju duhet të merrni një leje nga Komuna që ju jep leje për të filluar biznesin, nëse çdo gjë është në rregull. Stafi i QKB-së do të kontakton me departamentin përkatës të lejeve dhe do të cakton vizitën e inspektorin të lejeve në adresën tuaj të biznesit. (Shiko udhëzuesin për leje) Ju duhet të pajtoheni me këtë marrëveshje.

Hapi 9 Stafi i QKB-së do të ju këshilloj juve rreth marrjes së një licence që varësisht nga biznesi i juaj mund të jetë apo të mos jetë e nevojshme (shikoni faqen e Udhëzimeve për Licenca Biznesi) Pasi që kjo ka gjasa të kërkojë të kontaktoni me Ministrinë, QKB-ja juaj do ju këshilloj se si ta bëni këtë.

Shënim

Ka gjasa që pas themelimit të biznesit tuaj në një pikë në të ardhmen, ju të keni nevojë për të bërë ndryshime. Ndryshimet në biznes mund të bëhen për disa arsye, për shembull rritet biznesi dhe duhet të punësoni më shumë punëtorë, një drejtorë jep dorëheqje, për shkak të rritjes së biznesit përfshihen më shumë drejtor, apo një kompani e huaj ka dëshirë të investoj. ARBK-ja duhet të njoftohet për ndryshimet e caktuara të biznesit, duke i dorëzuar atyre dokumentet e nevojshme. Në paragrafin xx ju mund të shihni se për të cila ndryshime në biznesin tuaj ju duhet ta informoni ARBK-në. Procesi i dorëzimit të dokumenteve mund të përfundohet në QKB.

4. Themelimi i një Ortakërie të Kufizuar apo të një Shoqërie me Përgjegjësi të Kufizuar

Çka është Ortakëria e Kufizuar?

Ndryshe nga bizneset individuale, që kryesisht janë në pronësi të një personi, ortakëria e kufizuar është biznes ku pronësia është e x njerëzve të caktuar të cilët kanë pranuar që të kenë një përqindjen të biznesit. Një Ortakëri e Kufizuar (OK) është e njohur nga ligji si njësi individuale, që i nënshtrohet ligjeve të veçanta që janë projektuar për ti mbrojtur të drejtat e partnerëve dhe të gjithë organeve të jashtme që bashkëveprojnë me OK- në.

Në këtë lloj të “Ortakërisë së Kufizuar” nëse biznesi mbyllet apo falimenton, pronarët me ligj janë të detyruar të paguajnë vlerën e aksioneve të tyre çdo kreditori. Në këtë mënyrë “përgjegjësia” e biznesit është e “kufizuar” në vlerën e secilit nga aksionarët. Nëse borxhi në mbyllje të biznesit është më i madh se totali i aksioneve atëherë edhe pronat e biznesit do të shiten për të paguar kreditorët.

Themelimi i një Ortakërie të Kufizuar rekomandohet kur një numër i vogël i njerëzve duan të ndajnë pasurin e biznesit, me ç’rast aksionet e tyre dhe përgjegjësitë në biznes janë të bërë të qarat dhe të rregulluara me ligj.

Për shembull 5 persona pajtohen të fillojnë një biznes por investojnë shuma të ndryshme, secili nga ortakët A dhe B vënë nga 30%, totali 60%, ortakët C+D investojnë secili nga 15%, totali 30%, ortaku E investon 10% e mbetur. Kjo ndarje e aksioneve duhet të jetë ligjërisht e deklaruar kur të bëhet regjistrimi i biznesit. Për këtë arsye ortakët A+B kanë më shumë të drejta ligjore për të ndikuar në politikat e kompanisë. Ndarja e fitimeve që dalin nga kompania gjithashtu janë të ndara sipas numrit të aksioneve që i zotërojnë.

Themelimi i një biznesi si Ortakëri e Kufizuar gjithashtu rekomandohet kur rreziqet financiare të biznesit janë mjaftë të larat, për shembull një biznes i ri në fillim investon një shumë të konsiderueshme të parave në pajisje, dhe periudha për gjenerimin e të ardhurave për të paguar huat dhe për të mbuluar shpenzimet e biznesit është mjaft e gjatë. Ky tip i financimit “ekspozues” është normal dhe shpesh rrezik i nevojshëm për të filluar biznesin. Sidoqoftë planifikimi i kujdesshëm paraprakisht mund të ulë në minimum rrezikun dhe të zvogëloj elementin surprizë të shpenzimeve të paparashikuara.

Çdo tre muaj prej datës së regjistrimit ju duhet të dërgoni autoriteteve Tatimore llogarinë tuaj së bashku me pagesën prej 5% të shitjeve tuaja (Shiko Udhëzimet për Tatim). Nëse shitjet tuaja vjetore janë të paktën 50,000 € juve gjithashtu do të ju duhet të regjistroheni te autoritet e TVSH-së, kjo është e barabartë me rreth 1000€ në muaj (Për detaje shikoni Udhëzimin për TVSH)

Ju këshillojmë të konsultoheni me një avokat para se të themeloni këtë lloj kompanie. Avokati do të hartoj marrëveshjen e kompanisë tuaj e cila e përcakton pozitën dhe të drejtat ligjore të aksionarëve, kjo është me rëndësi të veçantë në rast të ndonjë mosmarrëveshje në mes aksionarëve. Për fat të keq mosmarrëveshjet në mes partnerëve të biznesit nuk janë të pazakonshme kështu që marrëveshjet ligjore në fillim janë më së e të këshillueshme.

5. Udhëzimet hap pas hapi për regjistrimin e një Ortakërie të Kufizuar apo të një Shoqërie me Përgjegjësi të Kufizuar

Regjistrimi – Ky regjistrim vlen për Ortakëri të Kufizuar, Kompani me Përgjegjësi të Kufizuar, Shoqëri Aksionare dhe të Kompani të Huaj

Hapi 1 Para se të filloni procedurën e regjistrimit ju duhet ti keni informatat dhe dokumentet e mëposhtme.

Emrat dhe adresat, detajet e kontakteve, letërnjoftimet e të gjithë pronarëve.

Emrat dhe adresat, detajet e kontakteve, letërnjoftimet e të gjithë Drejtorëve dhe të personave me pozitë në kompani varësisht prej llojit të aksioneve të tyre.

Emrin dhe adresa, detajet e kontaktit, letërnjoftimi i një agjenti apo përfaqësuesi që ju e përdorni për të regjistruar biznesin.

Deklaratën e agjentit te regjistruar

Kontrata e marrëveshjes për qira të lokalit tuaj me një palën e tretë nga i cili ju mund të merrni lokalit me qira, apo dokumentet e pronësisë së lokalit tuaj, letërnjoftimi i qiradhënësit

Numri i doganës dhe kopja e licencës, VETËM nëse ju tanimë jeni importues apo eksportues.

Numrin e TVSH-së (vetëm nëse tanimë jeni të regjistruar, shiko udhëzimin për TVSH)
 Numri i aksioneve të lëshuara dhe vlera e aksioneve.
 Klasa(t) e aksioneve
 Statuti i SH.P.K-së
 Aktivitetet kryesore të biznesit dhe çdo nën-aktivitete(aktivitet sekondar)
 Detajet e çdo dege të biznesit-numrin e telefonit, adresën dhe dokumentet e pronësisë
 Web-faqen dhe E-mail adresën

NËSE JU NUK I KENI KËTO INFORMATA NUK DO TË JETË E MUNDUR TA PLOTËSONI FORMULARIN

Hapi 2 Ju duhet të vendosni për kodin e aktivitetit që është i zbatueshëm për biznesin tuaj kryesor, dhe gjithashtu të çdo dege që ju mendoni të keni. Kjo e fundit mund të ketë aktivitet tjetër biznesi kështu që sigurohuni që e keni shënuar sakët numrin e kodit. Ju mund ta bëni këtë duke e shikuar listën e kodeve(faqja xx në këtë broshurë), konsulenti i QKB-së do të ju ndihmoj.

Hapi 3 Plotësoni formularin A0 të aplikimit i cili mund të merret nga stafi i QKB-së apo të printohet nga faqja e internetit të ARBK-së. Një pjesëtar i stafit të QKB-së mund të ju këshilloj ju se si ta plotësoni këtë formularë. Shiko gjithashtu faqen xx që e shpjegon këtë formularë. Nëse ju i keni të gjitha informatat e përshkruara në Hapin 1, plotësimi i formularit nuk duhet të jetë problem. Ndiqi me kujdes shënimet ndihmëse në faqen xx.

Hapi 4 Kur të plotësohet formulari së bashku me dokumentet tuaja ju mund t'i dorëzoni në QKB në mënyrë që ata të mund t'i kontrollojnë se çdo gjë është në rregull dhe të bëjnë kopjet e nevojshme. Në këtë fazë gjithashtu kërkohet pagesa prej 22 € paguar në Bankë.

Hapi 5 Dokumentet tuaja do të procedohen nga stafi dhe pastaj në mënyrë elektronike të do të dërgohen (përmes kompjuterit) për tu aprovuar nga ARBK-ja. Nëse ARBK-ja e pranon aplikacionin ata do ta njoftojnë QKB-në Pastaj QKB-ja do ta shtyp certifikatën origjinale të regjistrimit. (ARBK-ja menjëherë informon autoritet e Tatimeve dhe Doganave për regjistrimin tuaj dhe për numrin tuaj unik të biznesit). QKB-ja do të ju informoj ju se sa do të zgjas procesi. Do të duhej të jetë e mundur ta merrni certifikatën në të njëjtën ditë, verifikoni në QKB tuaj pasi që mund të jetë e caktuar koha (p.sh 12 pd) që mund të jetë e garantuar për të marr dokumentet në të njëjtën ditë.

Hapi 6 Certifikata e regjistrimit vulozet nga QKB-ja dhe ju do të nënshkruani në librin e protokollit për të konfirmuar marrjen e dokumentit.

Hapi 7 Tani ju duhet të merrni një leje nga Komuna e cila ju lejon ju të filloni biznesin, por vetëm pasi që të kryhet inspektimi i lokalit tuaj dhe të vërtetohet se çdo gjë është në rregull. Duhet të bëhet një pagesë, shuma do të varet nga tipi i biznesit që ju do ta operoni. Stafi i QKB-së mund të ju jap juve informatat të pagesës. Stafi i QKB-së do të kontaktoj departamentin(tet) përkatës të lejeve dhe të caktoj vizitën e inspektorit të lejeve në vendin tuaj të biznesit.(shiko udhëzuesin për leje) Ju duhet të pajtoheni me këto marrëveshje.

Hapi 8 Stafi i QKB-së do të ju këshilloj rreth marrjes së një licence që varësisht nga biznesi i juaj mund të jetë apo mund të mos jetë e nevojshme. (shiko faqen e udhëzuesit për Licencim të Biznesit) Pasi që kjo ka gjasa të kërkoj të kontaktoni me Ministrin, QKB-ja juaj do ju këshilloj se si ta bëni këtë apo ata do ta bëjnë këtë në emër tuajin.

Shënim

Ka gjasa që pas themelimit të biznesit tuaj në një pikë në të ardhmen, ju të keni nevojë për të bërë ndryshime. Ndryshimet në biznes mund të bëhen për disa arsye, për shembull rritet biznesi dhe duhet të punësoni më shumë punëtorë, një drejtorë jep dorëheqje, për shkak të rritjes së biznesit përfshihen më shumë drejtor, apo një kompani e huaj ka dëshirë të investoj dhe kështu me radhë. Me ligj jeni të obliguar të njoftoni ARBK-në për ndryshimet e caktuara të biznesit, duke i dorëzuar dokumentet e nevojshme. Në paragrafin xx ju mund të shihni se për të cila ndryshime në biznesin tuaj ju duhet ta informoni ARBK-në. Procesi i dorëzimit të dokumenteve mund të përfundohet në QKB.

6. Themelimi i një biznesi kooperativë

Zakonisht ky lloj i biznesit në Kosovë themelohet vetëm nga fermerët. Për arsye se për shumë fermer është e zakonshme operimi në një mënyrë të vogël, gjë që zakonisht e bën më të vështir për të funksionuar si një biznes. Sidoqoftë, kur një grup i fermerëve "bashkëpunojnë" mes vete, ata mund të jenë të suksesshëm në gjenerimin e të ardhurave. Për shembull, "kooperativa" mund të blej materiale në sasi të mëdha gjë që ulë çmimet, ata mund të ndajnë pajisje, në veçanti për nevojat e pajisjeve sezonale dhe gjithashtu të ndihmojnë dhe përkrahin njëri-tjetrin në përgjithësi.

Kooperative me ligj njihet si një strukturë legale edhe pse ndryshon prej kompanisë private apo kompanisë me përgjegjësi të kufizuar. Tradicionalisht kooperativat janë bazuar në vlerat e vetë-ndihmës, vetë-përgjegjësisë, demokracisë, barazisë, paanësisë dhe solidaritetit. Kooperativat kontrollohen nga "anëtarët" të cilët në mënyrë aktive marrin pjesë në krijimin e politikave të tyre dhe marrjen e vendimeve. Anëtarët janë një grup i njerëzve të cilët mund ose të mos punojnë në mënyrë aktive në kooperativë. Kur të regjistrohet Kooperativa duhet të jenë së paku 5 "anëtarë".

Ju duhet të dini që kooperativa e juaj do të jetë me shumë shanse për sukses financiar, për këtë arsye duhet të planifikoni dhe më së miri është të merrni këshilla profesionale (shiko faqen xx ose pyet këshilltarin e QKB-së). Kur ju do të mendoni se biznesi do të jetë i suksesshëm, juve duhet të filloni ta organizoni biznesin. Hapi i par i juaji duhet të jetë krijimi i bordit të drejtorëve apo komitetin e menaxhimit të cilët mund të fillojnë të marrin vendime në lidhje me funksionimin e kooperativës së re. (Normalisht këto janë poste vullnetare që përfshijnë anëtarët) Zakonisht mjaftojnë pesë anëtar: Një kryetar, sekretar dhe tre anëtar të cilët pritet të jenë me eksperiencë dhe përgjegjës.

Pas themelimit, bordi apo komiteti duhet të vendos për strukturën demokratike të organizatës dhe të çdo kategorie të anëtarësisë që përdoret. Gjithashtu ata duhet të vendosin për rregullat që do të përdoren nga kooperativa dhe për vlerën e çdo kapitali të investuar nga anëtarët e saj. Me ligji duhet të ekzistoj një shumë (jo e përcaktuar) e kapitalit të aksioneve e cila duhet të deklarohet në regjistrim.

Pas përcaktimit të rregullave, kooperativës do ti duhet të bie dakord për një strukturë organizative për biznesin. Kjo duhet të mbulojë strukturën menaxhuese, rolet dhe përgjegjësit e stafit brenda kooperativës. Bordi apo komiteti gjithashtu do ta finalizoj planin e biznesit, për ta bërë kooperativën gati për regjistrim dhe fillim të tregtisë. Shumica e fitimit që është gjeneruar, që janë paret e mbetura pas pagimit të aksionarëve, stafit dhe çdo shpenzim është ri investuar në biznes. Disa do të përdoren si rezervë e keshit dhe parat e mbetura do të investohen në pajisje apo të ngjashme.

Kooperativat kanë status të veçantë tatimi.

Dokumentet e nevojshme për hapjen e Kooperativës janë

1. Plotësimi i formularit K0
2. Kopja e letërnjoftimit të pronarëve
3. Kopja e letërnjoftimit e të gjithë Drejtorëve dhe të personave me pozitë në kompani varësisht prej llojit të aksioneve të tyre
4. Statuti i kooperativës
5. Kontrata e marrëveshjes për qira të lokalit tuaj me një palën e tretë, apo dokumentet e pronësisë së lokalit tuaj
6. Numri i doganës dhe kopja e licencës, VETËM nëse ju tanimë jeni importues apo eksportues
7. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej €22 të paguhet në bankë

7. Regjistrimi i ndryshimeve në Bizneset Ekzistuese

Ekzistojnë udhëzime për të ju ndihmuar juve në plotësimin e të gjithë formularëve të ARBK-së të cilat mund të gjinden në linkun për informata të QKB-së në faqen e internetit të Komunës tuaj (stafi i QKB-së do të ju ndihmoj juve)

Për të bërë ndryshime në biznesin tuaj ekzistues ju duhen këto dokumente si dhe t'i përdorni formularët përkatës, si mëposhtëm:

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të emrit të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj ju duhet t'i posedoni këto dokumente:

1. Plotësimi i formularit A1
2. Aneks Statutin
3. Vendimin për ndërrim të statutit
4. Vendim për ndërrim të emërtimit
5. Fotokopja e letërnjoftimit aksionarëve
6. Të dorëzohet certifikata e biznesit, origjinale
7. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej €22 të paguhet në bankë

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të adresës të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj, ju duhet t'i posedoni këto dokumente

1. Plotësimi i formularit A3,
2. Aneks Statuti
3. Vendimi për ndërrim të statutit
4. Të ceket edhe në vendim edhe në aneks statut, adresa e re
5. Të dorëzohet certifikata e biznesit, origjinale
6. Fotokopja e letërnjoftimit të aksionarëve
7. Fletëposedimin për pronë ose kontratën e qeras
8. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej €22 të paguhet në bankë
9. Letërnjoftimi i qiradhënësit
10. Vendimi për ndërrimin e adresës

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të Tipit të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj, ju duhet t'i posedoni këto dokumente:

1. Plotësimi i formularit A4,
2. Vendimi për të ndërrim të statutit
3. Të dorëzohet certifikata e biznesit origjinale
4. Statuti
5. Fotokopja e letërnjoftimit të aksionarëve
6. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej €22 të paguhet në bankë

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të numrit të punëtorëve të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj, ju duhet t'i posedoni këto dokumente:

1. Plotësimi i formularit A5,
2. Aneks Statuti
3. Fotokopja e Certifikatës së biznesit
4. Fotokopja e letërnjoftimit të aksionarëve
5. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej €22 të paguhet në bankë
6. Vendimi për ndërrimin e numrit te punëtoreve

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të Kapitalit të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj, ju duhet t'i posedoni këto dokumente:

1. Plotësimi i formularit A6,
2. Aneks Statuti
3. Vendimi për ndërrim të kapitalit
4. Fotokopja e Certifikatës së biznesit
5. Fotokopja e letërnjoftimit të aksionarëve
6. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej €22 të paguhet në bankë

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të Veprimtarive të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj, ju duhet t'i posedoni këto dokumente:

1. Plotësimi i formularit A7,
2. Aneks Statuti
3. Vendimi për ndërrim të statutit
4. Fotokopja e Certifikatës së biznesit
5. Fotokopja e letërnjoftimit të aksionarëve
6. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej €22 të paguhet në bankë
7. Vendimi për ndërrimin e veprimtarive

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të Pronarëve-Aksionarëve të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj, ju duhet t'i posedoni këto dokumente:

1. Plotësimi i formularit A8,
2. Aneks Statuti
3. Vendimi për ndërrim të statutit
4. Kontrata mbi faljen ose shitjen e aksioneve
5. Fotokopja e Certifikatës së biznesit
6. Fotokopja e letërnjoftimit të aksionarëve
7. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej €22 të paguhet në bankë
8. Vendimi për ndërrimin e aksionarëve

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të Drejtorëve të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj, ju duhet t'i posedoni këto dokumente:

1. Plotësimi i formularit A9,
2. Aneks Statuti
3. Vendimi për shkarkim të drejtorit / ëve
4. Vendimi për emërtim të drejtorit / ëve të rinj
5. Fotokopja e Certifikatës së biznesit
6. Fotokopjet e letërnjoftimeve të drejtorit / ëve të shkarkuar dhe drejtorit / ëve të emëruar
7. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej €22 të paguhet në bankë

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të Njësive të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj, ju duhet t'i posedoni këto dokumente:

1. Plotësimi i formularit A10,
2. Aneks Statuti
3. Vendimi për ndërrim të statutit
4. Kontrata mbi shit-blerjen ose faljen e aksioneve
5. Fotokopja e Certifikatës së biznesit
6. Fotokopja e letërnjoftimit të aksionarëve

7. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej €22 të paguhet në bankë
8. Vendimi për ndërrimin e njësave

Për çdo ndërrim (si dhe regjistrim të ri) që dëshironi të bëni në biznesin tuaj individual, ju duhet ta përdorin formularin B.

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të emrit të Biznesit Individual dhe Ortakërisë së përgjithshme:

1. Plotësimi i formularit B
2. Kopja e letërnjoftimit të pronarit (pronarëve)
3. Të dorëzohet certifikata e biznesit, origjinale
4. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 7 euro dhe të paguhet në bankë.

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të adresës së Biznesit Individual dhe Ortakërisë së përgjithshme

1. Plotësimi i formularit B
2. Kopja e letërnjoftimit të pronarit (pronarëve)
3. Të dorëzohet certifikata e biznesit, origjinale
4. Fletëposedimin për pronë ose kontratën e qeras
5. Letërnjoftimi i qiradhënësit
6. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 7 euro dhe të paguhet në bankë.

Dokumentet që janë të nevojshme për Ndërrim të tipit të Biznesit Individual dhe Ortakërisë së përgjithshme

1. Plotësimi i formularit B
2. Kopja e letërnjoftimit të pronarit (pronarëve)
3. Të dorëzohet certifikata e biznesit, origjinale
4. Vërtetimi nga Administrata Tatimore e Kosovës, për ndërrim të tipit të biznesit apo ortakërisë së përgjithshme
5. Marrëveshja në mes të ortakëve (nëse është ortakëri e përgjithshme)
6. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 7 euro dhe të paguhet në bankë.

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të numrit të punëtorëve në Biznes individual apo Ortakëri të përgjithshme:

1. Plotësimi i formularit B
2. Kopja e certifikatës së biznesit
3. Kopja e letërnjoftimit të pronarit (pronarëve)
4. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 7 euro dhe të paguhet në bankë.

Dokumentet që janë të nevojshme për shtimin apo heqjen e veprimtarive në Biznes Individual apo Ortakëri të përgjithshme

1. Plotësimi i formularit B
2. Kopja e certifikatës së biznesit
3. Kopja e letërnjoftimit të pronarit (pronarëve)
4. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 7 euro dhe të paguhet në bankë.

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrimin e pronarëve në Biznes individual apo Ortakëri të përgjithshme

1. Plotësimi i formulari B
2. Kopja e certifikatës së biznesit
3. Vërtetimi prej Administratës Tatimore të Kosovës , për ndërrim të pronarit
4. Kopja e letërnjoftimit të pronarit të kaluar dhe pronarit të ri
5. Marrëveshja në mes të pronarëve
6. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 7 euro dhe të paguhet në bankë.

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrimin e drejtorit apo agjentit në Biznesin Individual apo Ortakëri të përgjithshme

1. Plotësimi i formularit B
2. Kopja e letërnjoftimit të pronarit (pronarëve)
3. Kopja e letërnjoftimit të drejtorit apo agjentit
4. Vendimi për ndërrim të drejtorit, kurse për ndërrim të agjentit duhet një deklaratë
5. Kopja e certifikatës së biznesit
6. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 7 euro dhe të paguhet në bankë.

Dokumentet që janë të nevojshme për shtim apo heqje të njësisë në Biznesin Individual apo Ortakëri të përgjithshme

1. Plotësimi i formularit B
2. Kopja e certifikatës së biznesit
3. Kopja e letërnjoftimit të pronarit (pronarëve)
4. Kontrata ose fletëposedimi për njësinë , vetëm nëse nuk është në të njëjtin vend me bazën
5. Kopjen e letërnjoftimit të qiradhënësit
6. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 7 euro dhe të paguhet në bankë.

Dokumentet që janë të nevojshme për shuarje të biznesit individual ose ortakërisë së përgjithshme

1. Plotësimi i formularit D
2. Kopja e letërnjoftimit të pronarit (pronarëve)
3. Vërtetimi prej Administratës Tatimore të Kosovës, për shuarjen e biznesit
4. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 5 euro dhe të paguhet në bankë.
5. Certifikata Origjinale e Biznesit

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrimin e tipit të biznesit nga N.T.P në SH.P.K:

1. Plotësimi i formularit A4
2. Të dorëzohet certifikata e biznesit, origjinale.
3. Vërtetimi prej Administratës Tatimore të Kosovës për ndërrimin e tipit të biznesit
4. Letërnjoftimi i pronarit (kopje).
5. Statuti mbi themelimin e SH.P.K-së.
6. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 22 euro euro dhe të paguhet në bankë.
7. Vendimi për themelimin e SH.P.K-s
8. Deklaratën mbi Agjentin

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të Emrit të Kooperativës Bujqësore j ju duhet t'i posedoni këto dokumente:

1. Plotësimi i formularit K1
2. Aneks Statutin
3. Vendimin për ndërrim të statutit
4. Vendim për ndërrim të emërtimit
5. Fotokopja e letërnjoftimit të pronarit (pronarëve)
6. Fotokopja e Certifikatës së biznesit
7. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 22 euro dhe të paguhet në bankë

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të adresës të Kooperativës Bujqësore, ju duhet t'i posedoni këto dokumente

1. Plotësimi i formularit K3
2. Aneks Statuti
3. Vendimi për ndërrim të statutit
4. Të çeket edhe në vendim edhe në aneks statut, adresa e re
5. Të dorëzohet certifikata e biznesit origjinale
6. Fotokopja e letërnjoftimit të pronarit (pronarëve)
7. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 22 euro dhe të paguhet në bankë

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të Kapitalit të Kooperativës Bujqësore, ju duhet t'i posedoni këto dokumente:

1. Plotësimi i formularit K6,
2. Aneks Statuti
3. Vendimi për ndërrim të kapitalit
4. Fotokopja e Certifikatës së biznesit
5. Fotokopja e letërnjoftimit të pronarit (pronarëve)
6. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 22 euro dhe të paguhet në bankë

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të Veprimtarive të Kooperativës Bujqësore, ju duhet t'i posedoni këto dokumente:

1. Plotësimi i formularit K7
2. Aneks Statuti
3. Vendimi për ndërrim të statutit
4. Fotokopja e Certifikatës së biznesit
5. Fotokopja e letërnjoftimit të pronarit (pronarëve)
6. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 22 euro dhe të paguhet në bankë

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të Pronarëve-Aksionarëve të Kooperativës Bujqësore, ju duhet t'i posedoni këto dokumente:

1. Plotësimi i formularit K8
2. Aneks Statuti
3. Vendimi për ndërrim të statutit
4. Kontrata mbi faljen ose shitjen e aksioneve
5. Fotokopja e Certifikatës së biznesit
6. Fotokopja e letërnjoftimit të pronarit (pronarëve) – aksionarit (aksionarëve)
7. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 22 euro dhe të paguhet në bankë

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të Drejtorëve të Kooperativës Bujqësore, ju duhet t'i posedoni këto dokumente:

1. Plotësimi i formularit K9,
2. Aneks Statuti
3. Vendimi për shkarkim të drejtorit / ëve
4. Vendimi për emërim të drejtorit / ëve të rinj
5. Fotokopja e Certifikatës së biznesit
6. Fotokopjet e letërnjoftimeve të drejtorit / ëve të kaluar dhe drejtorit / ëve të ri.
7. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 22 euro dhe të paguhet në bankë

Dokumentet që janë të nevojshme për ndërrim të Njësave të Kooperativës Bujqësore, ju duhet t'i posedoni këto dokumente:

1. Plotësimi i formularit K10,
2. Aneks Statuti
3. Vendimi për ndërrim të statutit
4. Kontrata mbi shit-blerjen ose faljen e aksioneve
5. Fotokopja e Certifikatës së biznesit
6. Fotokopja e letërnjoftimit të pronarit (pronarëve)
7. Fletëpagesa duhet të merret në ARBK në shumë prej 22 euro dhe të paguhet në bankë

8. Terminologjia e zakonshme e biznesit

Kushtet bizensore

Terminologjia biznesore

Janë disa fjalë që përdoren shpesh vetëm për situatat e biznesit, për shembull nga një bankë kur konsideron një kredi biznesi. Ju mund të kërkohet pyetje në lidhje me biznesin tuaj dhe këto terma janë të mundshme për t'u përdorur.

Qarkullimi

Ky term do të thotë fare thjeshtë, të gjitha paratë që janë krijuar nga shitjet. Ky term është më i zakonshëm që përdoret për periudhën e shitjes të bërë gjatë një viti. Për shembull, qarkullim im është € 25.000. Qarkullim nuk do të thotë përfitim apo ndonjë gjë tjetër, veç se para që hyjnë në biznes nga shitjet.

Fitimi

Ky term shumë shpesh nuk është përdorur me saktësi. Kjo do të thotë ndryshimi ndërmjet të ardhurave nga shitjet dhe shpenzimet. Për shembull:

TË ARDHURAT VJETORE NGA SHITJA	50,000
SHPENZIMET VJETORE	25,000
FITIMI VJEOTR	25,000

Duke përdorur shembullin e thjeshtë të mësipërme për biznesin e vogël, fitimi është 25.000. Pronari/ët e biznesit do të paguajë veten nga fitimi 25.000. Shpenzimet ndonjëherë përfshijnë pagat e pronarit /ëve, kjo varet se si pronari do të analizojnë informacion financiar. Kjo është arsyeja pse fitim mund të jetë çorientues. Është e këshillueshme që pronarët të mos përfshijnë pagat e tyre si pjesë e shpenzimeve. Është gjithashtu e këshillueshme për të shqyrtuar fitimin e bërë në bazë 3 mujore, që do të thotë se kontrolli i biznesit është shumë më efektiv.

Llogaritë biznesore

Kjo do të thotë se raporte financiare janë krijuar nga aktiviteti i biznesit tuaj. Kjo do të përfshijë detaje për të gjitha shitjet, të gjitha shpenzimet si pagesa e kredisë, pagat e punonjësve, furnizimet-blerjet, qiraja dhe kështu me radhë. Kjo është zakonisht një stërvitje vjetore, por është e varur mbi informacionet nga të dhënat e përditshme që është e këshillueshme për të mbajtur.

Kapitali

Kjo është thjesht, paraja që është përdorur për të blerë pajisje që zgjasin më gjatë. Kapitali zakonisht është i nevojshëm në fillimin e një biznesi për të blerë pajisje. Kapitali mund të jetë i fituar nga biznesi, si p.sh. nga mënyra e marrjes së një kredie.

Paratë rrjedhëse

Kjo është e paraja që rrjedh brenda dhe jashtë biznesit. Fjala 'Paratë rrjedhëse' zakonisht përdoret në dy kuptime, kur ka qarkullim pozitiv (të hyra të shumta) në kompani si dhe kur ka qarkullim negativ (dalje të shumta). Për shembull, ka raste kur një biznesi pagesa të shumta për shpenzime të pajisjeve, taksa, TVSH-ja. Ky shpenzim nuk mund të kompensohet nga të ardhurat e shitjes për periudhën, sikurse që është e paraqitur në tabelën e më poshtme:

Llogaritjet e biznesit mujor	
Shitja	5000
Shpenzimet	6000
Para ne dispozicion	-1000

Ky shembull do të përshkruhet si para rrjedhëse të këqija ose negative. Duke i analizuar modelet e shitjeve dhe shpenzimeve, ulje-ngritje të parave rrjedhëse, mund të parashikohen me saktësi të mjaftueshme.

Mjetet

Kjo ka të bëjë me të gjithë vlerën që biznesi e zotëron të tilla si pajisjet, ndërtesat dhe çfarë kreditorët i kanë borxh biznesit.

Detyrimet

Kjo i referohet asaj çka një kompani do t'i detyrohet borxhlinjve.

Kreditori

Kreditori është një person ose kompani që i ka borxh të holla biznesit. Për shembull, një biznes shet mallra të biznesit B. Biznes B nuk paguan Biznes A. Biznes B është kreditori i Biznesit A.

Debitori

Debitori është personi apo biznesi, që biznesit i detyrohen me të holla (i kanë borxh). Për shembull Biznes A blen të mira nga Biznesi B. Biznesi A nuk e paguan Biznesin B. Biznes B është debitor i Biznesit A.

Bilanci

Bilanci është ajo që një specialist i kontabilitetit prodhon për një biznes në një bazë vjetore dhe që është prodhuar për një ditë të veçantë në vit, si dhe një vit më parë. Kjo është një raport i cili përfshin çdo gjë në biznes, të gjitha pasuritë e balancuar kundër të gjitha detyrimet. Për këtë arsye është shumë i rëndësishëm sepse tregon nëse biznesi është në një pozicion të shëndoshë financiar apo jo.

Tabela -Terminologjia bazike për biznes

Terminologjia	Kuptimi
Qarkullim	Marrë të ardhurat totale nga shitja (përkrahur zakonisht në vit)
Të ardhurat neto	Të ardhurave, pasi të gjitha shpenzimet kanë zbritur
Fitimi neto	Paratë e mbetura pasi janë zbritur të gjitha shpenzimet nga të ardhurat (zakonisht llogaritjet tremujore apo vjetore)

Bilanci	Një llogari e vlerave të çdo gjëje që zotëron kompaia e balancuar me çdo gjë që kompania ka borxh
Mjetet (asetet)	Objektet që kompania i zotëron të tilla si ndërtesa, tokë dhe pajisje.
Kreditori	Një person apo biznes që ju ka borxh
Debitori	Personi apo biznesi që biznesi i juaj i ka borxh para
Detyrimet	Ngjashëm me Debitorin, një biznesit të zakonshëm kredia bankare është detyrim
Shpenzimet fikse	Shpenzimet që biznesi duhet të paguaj
Faturat e shitjes	Shitjet për të cilat është lëshuar fatura por që nuk është paguar
Paratë rrjedhëse	Një analizë ose llogaritje e parave të marra në krahasim me që dalin jashtë nga biznesi
Llogaritë vjetore	Analizë financiare e kompanisë në fund të një periudhe 12 mujore
Drejtori i kompanisë	Një person i cili është i regjistruar si pronar, pjesë e një kompanie të kufizuar dhe ka përgjegjësi ligjore për kompaninë

9. Shpjegime rreth tatimit për bizneset

Për të gjitha detajet, ju lutem referojuni web faqen e Agjencionin Tatimor të Kosovës:

http://www.atk-ks.org/shqip/Tatimet/fajllat/tak/Doracak_2006_A.pdf

Informata bazike

Korporatë, Individuale dhe Partneriteti i Përgjithshëm

Në qoftë se biznesi juaj është i regjistruar si një "korporatë" apo kompani e kufizuar, ju jeni të detyruar me ligj të paguani "Tatimin për korporatë", i cili është 10%. Gjithashtu nëse ju jeni një ortakëri e përgjithshëm ose të biznesit individual dhe qarkullimi juaj (shih seksionin x për përcaktimin e qarkullimit) është € 50,001 ose më shumë, atëherë i njëjti sistemi i taksave për korporatë zbatohet edhe për ju.

Juve do të ju duhet të paraqitni llogaritë tuaja tregtare dhe të plotësoni formularin vullnetar për deklaratën tatimore i cili mund të merret në zyrën lokale tatimore të qytetit tuaj. Është mjaft komplekse për të llogaritur fitimin tuaj të saktë në të cilën ju do të tatoneni, prandaj është e këshillueshme që të angazhohet një kontabilist profesional..

Tatimi mbi të ardhurat për korporatë duhet të paguhet çdo tre muaj, si paradhënie, duke u bazuar në të ardhurat neto tremujore. Partneriteti Individual dhe i Përgjithshëm me një qarkullim vjetor më pak se sa 50.001 €, nuk janë subjekt i tatimit për Korporatën.

Zyrat Tatimore e Kosovës mund të gjendet në faqen e saj të internetit:

Marrja e informacioneve tatimore

Informacioni juaj për tatimit është konfidencial. Megjithatë ju mund të autorizoni dikë (si p.sh. llogaritarin (mbajtësin e librave) ose kontabilistin tuaj) të iu përfaqësojë juve për të diskutuar mbi dosjen tuaj. Shikojini "Përfaqësuesit" më poshtë.

Në disa raste, ne i japim disa nga informacionet tuaja organeve tjera qeveritare, të tilla si shërbimet e doganave të UNMIK-ut për të administruar ligjin.

Në të gjitha raste, ne përcjellim procedurat më të rrepta para se të japim informacionin tuaj dikujt tjetër.

Nëse ju na vizitoni dhe kërkoni informata tatimore, ne do të kërkojmë identifikimin tuaj. duhet t'iu identifikojmë së pari. Përveç kësaj, ne do të kërkojmë si në vijim:

- Një dokument identifikim të nënshkruar me foton tuaj, ose
 - Dy dokumente identifikimi të nënshkruar dhe
 - Dokumentet tuaja tatimore të tilla si deklaratat tremujore në këste
- Asnjë informacion tatimor nuk do të jepet përmes telefonit.

10. Numri fiskal

Numri fiskal është paraqitur në 2009 dhe ju duhet ta merrni këtë para certifikatës së TVSH-së. Ju mund ti gjeni formularët e numrin fiskal në faqen e internetit të ATK-së

<http://www.qtk-ka.org/shqip/NFiskal>

Numrin ju mund ta merrni vetëm në zyrën tatimore të komunës tuaj. Ju duhet të plotësoni një formularë, që është në dispozicion vetëm në zyrën tatimore, dhe të ipen të gjitha detajet e aksionarëve, drejtorëve dhe pronarëve si dhe kopja (apo kopjet) e letërnjoftimeve dhe të gjitha detajet e njësisve të bashkangjitura me kopjen e detajeve të llogarisë bankare p.sh gjendja bankare. Informata e kërkuar është shumë e ngjashme me atë që kërkohet nga Agjencioni për Regjistrim të Bizneseve Kosovare.

Bizneset ekzistuese, që janë hapur para sistemit të numrit fiskal duhet të aplikojnë për numër fiskal. Biznesi duhet të tregoj që nuk ka borxhe tatimore duke e marr konfirmimin nga zyra tatimore.

11. Shpjegimi i Tatimit Mbi Vlerën e Shtuar (TVSH)

Ky është një tatim mbi shitjen të cilën ju duhet të ia shtoni çmimit të shitjes së shërbimit apo produktit të cilin ju e shitni vetëm nëse qarkullimi i juaj vector është 50,000€ apo më shumë. Kjo shumë quhet pragu. Shitjet të cilat janë më të vogla se pragu nuk kanë nevojë të paguajnë TVSH-në, prandaj ju nuk keni nevojë të regjistroheni te autoritetet. Është e mundur që ju në mënyrë vullnetare të regjistroheni për TVSH edhe nëse qarkullimi i juaj vjetorë është më i ulët se pragu. Ju duhet ta konsideroni si kjo mund të jetë financiarisht e dobishme për ta bërë.

Nëse shitjet tuaja janë mbi vlerën e pragut ju me ligj jeni të obliguar të regjistroheni te autoritetet e TVSH-së (shiko më poshtë detajet). Ju duhet të ja shtoni 16% çdo shiteje të bërë. Kjo është e caktuar me ligj. Në fund të çdo muaji TVSH-ja që ju e keni shtuar në shitje duhet të paguhet te autoritet tatimore, kjo mund të bëhet duke paguar në llogarinë e caktuar bankare. Është e rëndësishme të dihet se 16% e TVSH- së me të cilën ju jeni i ngarkuar dhe që e paguani te autoritete e TVSH-së quhet TATIM I LLOGARITU.

Shumica e bizneseve nuk e paguajnë të tërë tatimin e LLOGARITUR të cilin ata e kanë arkëtuar gjatë muajit pasi që bizneset janë të lejuara të zbrasin TATIMIN E ZBRITSHËM. Tatimi i zbritshëm është TVSH-ja që ju ia paguni bizneseve tjera (furnizuesve tuaj) për mallra, shërbime etj.

Më poshtë është një shembull i thjeshtë se si duhet të llogaritet vlera e TVSH-së së LLOGARITUR që duhet të paguhet nga një biznes.

Kafe Kristina

TABELA E SHITJEVE

Produktet mujore të shitura	Të ardhurat e shitjeve (pa e përfshirë TVSH-në)	Borxhi i TVSH-së (TATIM I LLOGARITU) 16%
Ushqim	1000	160
Pije	1000	160
TOTALI	2000	320

TABELA E SHPENZIMEVE

Produktet mujore të shitura (furnizimi me shumicë)	Shuma e paguar furnizuesve (DUKE PËRFSHIRË TVSH-në) €	Elementi i TVSH-së i çmimit të shitjes (TATIMI I ZBRITUR) €
Ushqim	400	55
Vajra për gatim	100	14
Pije	200	28
Telefoni, rryma etj.	100	14
TOTALI	600	111

(Nëse TVSH-ja nuk është e llogaritur në faturën që ju e paguani, vetëm pjesëtoni çmimin e shitjes me 7.25 dhe kjo do të ju jap vlerën e TVSH-së)

Kafene Kristina do të zbrasin TATIMIN E ZBRITUR nga TATIMI I LLOGARITUR

TATIMI I LLOGARITUR 320€ (shiko tabelën e shitjes)

TATIMI I ZBRITUR 111€ (shiko tabelën e shpenzimeve)

TATIMI I LLOGARITUR PËR TU PAGUAR 209 €

Formularët e regjistrimit mund të gjinden në linkun e departamentit të administratës tatimore si në vijim. Hapeni linkun e TVSH-së pasi që të keni hapur faqen e internetit dhe të gjithë formularët mund të shkarkohen. Nuk është e mundur që ti plotëson "on line" kështu që ju duhet ti printoni dhe ti plotësoni manualisht. Në çdo komunë ndodhet një zyrë e TVSH-së kështu që edhe ata do të ju ndihmojnë juve rreth formularëve dhe dokumentacionit të nevojshëm si dhe faqen e internetit www.atk-ks.rog

Informata të nevojshme për regjistrimin e TVSH-së

Certifikata e regjistrimit të TVSH-së e lëshuar do të ketë emrin e biznesit, numrin e regjistrimit të biznesit (NRB) dhe adresën kryesore të biznesit.

Certifikata e regjistrimit të TVSH-së duhet të shfaqet publikisht në objektin e biznesit tuaj. Certifikata plotësuese të regjistrimit të TVSH-së do të lëshohen për çdo adresë shtesë të biznesit. Nëse më pas ndonjëra nga këto detaje ndryshon, apo mbyllet aktiviteti i biznesit në adresën përkatëse, certifikata e regjistrimit të TVSH-së duhet të kthehet në Administratën Tatimore. Të gjitha certifikatat e TVSH-së mbasin në pronësi të administratës tatimore. NRB duhet të shfaqet në të gjitha faturat në harmoni me Administratën Tatimore dhe me Departamentin e Doganave.

Ju duhet të regjistroheni për TVSH dhe pastaj të aplikoni për certifikatën e TVSH-së. Për ta marr këtë duhet pak kohë pasi që ju mund ta merrni atë vetëm pasi që të jetë kryer vizita nga një inspektor i cili do të jua kërkoj kontratën e qirasë (nëse një kompani korporatave e kupton që ju e fshehin tatimin e qirasë), kontrollon numrin punëtorëve, kontrollon kontratat e punëtorëve etj. Inspektori do të shkruaj një raport që zakonisht pason me lëshimin e certifikatës tuaj. Kjo zakonisht merr rreth 2 javë.

Doganat

Ju duhet të merrni një Certifikatë Doganore nëse ju jini importues apo eksportues. Kjo mund të bëhet duke e marr certifikatën e regjistrimit të biznesit (apo kopje), certifikatën e TVSH-së si dhe një autorizim tjetër nga dogana për të marr certifikatën doganore. Kjo lëshohet vetëm në ZQ të Doganave në Prishtinë. Të gjitha detajet për këtë procedurë mund të merren në ZQ apo në faqen e internetit:

12. Udhëzime për marrjen e lejeve komunale

Pasi klienti ta ketë bërë regjistrimin me sukses, ai / ajo duhet të marrë një leje të punës nga Komuna:

Leja e Punës

Kjo kërkon posedim të dokumenteve të mëposhtme të cilat duhet të paraqitet në QKB. Pas prezantimit të dokumenteve të renditura më poshtë procesin e marrjes së lejes mund të filloni:

Certifikata e regjistrimit të biznesit nga ARBK

Kopja e letërnjoftimit të pronarit

Dëshmi për pronësi të lokaleve afariste (në rastin e objekteve me qira me qira / marrëveshje me qira dokument)

Dokumenti i / dëshmi nga Zyra e tatimeve komunale që të gjitha taksat janë paguar në përputhje të plotë

Fatura që është paguar në Bankë

Hapi i parë

Dokumentet janë paraqitur dhe kopjuar nga Komuna për të dhënat e tyre

Hapi dytë

Të gjitha taksat komunale paguhen në një llogari bankare. Pagesat janë të ndryshme nëpër Komuna dhe ju duhet të pyesni në Komunën tuaj se çfarë pagesa ju duhet të bëni, të tilla si: inspektimi, pagesa për leje apo ndonjë taksë tjetër komunale

Hapi tretë

Një inspektim i lokaleve afariste është rregulluar në QKB

Hapi Katërt

Objektet janë inspektuar brenda 10 ditë pune

Hapi Pestë

Leja është aprovuar, kur inspektimi është subjekt i plotë i miratimit

Hapi i Gjashtë

Pagesa ne banke për tërheqjen e Lejes se Punës

Ju lutëm keni kujdes

Nëse objektet e reja të biznesit janë ndërtuar nga fillimi atëherë për leje tuaj të ndërtimi duhet të i posedoni dokumentet origjinale. Detajet e marrjes së lejes së ndërtimit mund të merret nga Zyra Kadastrale e Komunës. QKB duhet të shfaqin asnjë udhëzim komunal procedurale në lidhje me biznesin. Një ekran i qartë i procedurave të mund t'u referohen edhe kur këshillon klientëve për procedurat e leje

13. Udhëzime për marrjen e licencave komunale

KU bëhet lëshimi i licencave?

Këtu janë të paraqitura rreth pesëdhjetë lloje të bizneseve si dhe Ministrinë se ku ato duhet të drejtohen për tu licencuar: ju duhet të shkoni në ministrinë përkatëse për të mësuar rreth procedurave për marrjen e licencës së nevojshme.

LLOJET E BIZNESEVE	LESHIMI I LEJES NGA MINISTRIA
Autoshkolla	Ministria e Transportit dhe Telekomunikacionit.
Pylltaria	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural
Mishtore	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural.
Peshktaria	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural.
Vreshtaria	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural
Lulishte	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural
Prodhimet e qumështit	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural
Të gjitha përpunimet e ushqimit	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural
Të gjitha llojet e ndërtimit	Ministria e Tregtisë dhe Industrisë
Industria e Naftës.	Ministria e Tregtisë dhe Industrisë
Shtrirja e rrjetit kabllor TV dhe internetit	Ministria e Transportit dhe Telekomunikacionit
Shtrirja e internetit	Ministria e Transportit dhe Telekomunikacionit
Barnatore	Ministria e Shëndetësisë
Të gjitha bizneset që kanë të bëjnë me mjekësi	Ministria e Shëndetësisë

14. Udhërrëfytyesi për Funkcionimin e Zyrës së Pengut

Nëse merrni kredi nga banka ose nga ndonjë institucion financiar, nga ju zakonisht do të kërkohet që ta siguronin kredinë me kolateral. Kjo do të thotë se nëse ju nuk jeni në gjendje në çfarëdo kohe, që ta ktheni (shlyeni borxhin) kredinë, atëherë kreditori mund ta marrë vlerën e kredisë nga ju në mënyrë legale duke kërkuar (marrë) gjërat që ju i keni lënë peng ose i keni premtuar si kolateral, të tilla si veturën ose pronën, etj. Kur ju e merrni kredinë, vlera e asaj që ju e keni lënë peng, është e regjistruar nga banka në Zyrën e Pengut të Kosovës që ndodhet në Ministrinë e Tregtisë dhe Industrisë. Banka ose huadhënësi (kreditori) mund të iu detyrojë të bëni një pagesë të vogël për regjistrimin e pengut.

15. Lista e Kodeve të bizneseve dhe shënime udhëzuese

Kodet shërbejnë për të identifikuar aktivitetin / veprimtarinë e biznesin tuaj,

Kodet janë shifra që përputhen me aktivitetin / veprimtarinë e biznesit të cilin ju e keni përzgjedhur për ta hapur. Formularët që duhet të plotësohen për hapjen e biznesit përmbajnë edhe një pjesë ku kërkohet që ta shkruani kodin (në anën e majtë) si dhe përshkrimin të shkurtër me fjalë (në anën e djathtë), të biznesit në fjalë,.

Listën për kodet mund ta gjeni në web faqen e ARBK-së www.arbk.org, apo edhe ta kërkonte të printuar nga zyrtarët përgjegjës për hapjen e bizneseve.

Kodet mund të jenë katër shifror.

Një shembull :

Ju dëshironi të hapni një biznes dhe e keni përzgjedhur të hapni një restorant, atëherë, në listën e kodeve duhet të kërkonte se ku shkruan “Restauronte” dhe aty do ta shihni edhe kodin “ 5530 “. Këtë kod duhet ta përdorni në plotësimin e formularit që është i nevojshëm për hapjen e këtij aktiviteti / veprimtarie të biznesit.

Pra, për çfarëdo aktiviteti / veprimtarie të biznesit që ju jeni të interesuar për të hapur, mund ta kontrolloni listën e kodeve dhe aty do të gjeni kodin i cili përputhet me biznesin.

16. Përshkrimet e formularëve

Varësisht se për çfarë jeni ju të interesuar: të hapni një biznes të ri, të bëni ndryshime rreth punëtorëve, drejtorëve pronarëve, adresës, emrit të biznesit, ndërrimit të njësisë, bëni shuarjen e biznesit, etj ju duhet të përzgjidhni një nga formularët që janë të publikuara në web faqen e ARBK-së, www.arbk.org, apo formularët që iu ofrohen nga zyrtarët për regjistrimin e biznesit. Formularët, varësisht nga përzgjedhja juaj, ndahen në sektorë të ndryshëm dhe secila kërkon informata nga më të ndryshmet rreth juve dhe kompanisë suaj që janë të domosdoshme për administratën për regjistrim të bizneseve.

Këta formularë, duhet të plotësohen me kujdes dhe saktë. çdo informatë e pasaktë ndikon në zgjatjen e procedurave për hapje të biznesit tuaj. Për plotësimin e këtyre formularëve në mënyrë sa më të saktë, ju mund t'i përdorni edhe manualët, ku janë të shpjeguara në detaje se si të plotësohen formularët e kërkuar.

Formulari A0 përdoret për të bërë regjistrimin (për herë të parë) e një biznesi, Shoqërie Aksionare, Shoqërie me Përgjegjësi të Kufizuar, Ortakëri të Kufizuar ose të një Kompanisë së huaj.

Formulari A1 përdoret për ndërrim të emrit të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj.

Formulari A2 përdoret për ndërrim të Emrit Tregtar të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar,Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj.

Formulari A3 përdoret për ndërrim të adresës të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj.

Formulari A4 përdoret për ndërrim të Tipit të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj.

Formulari A5 përdoret për ndërrim të numrit të punëtorëve të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj

Formulari A6 përdoret për ndërrim të Kapitalit të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj

Formulari A7 përdoret për ndërrim të Veprimtarive të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar,Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj.

Formulari A8 përdoret për ndërrim të Pronarëve-Aksionarëve të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj.

Formulari A9 përdoret për ndërrim të Drejtorëve të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj.

Formulari A10 përdoret për ndërrim të Pronarëve-Aksionarëve të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj.

Formulari B përdoret për regjistrimin e ri dhe për ndryshime në ndërmarrjet e biznesit individual ose ortakëri të përgjithshme.

Formulari C përdoret për rezervimin e emrit të biznesit.

Formulari D përdoret për shuarjen e biznesit.

Formulari E përdoret për regjistrim të përkohshëm deri në privatizim të Ndërmarrjeve shoqërore dhe Ndërmarrjeve Publike.

Formulari K0 përdoret për regjistrim fillestar të Kooperativës Bujqësore.

Formulari K1 përdoret për ndërrim të Emrit të Kooperativës Bujqësore.

Formulari K2 përdoret për ndërrim të Emrit të Kooperativës Bujqësore.

Formulari K3 përdoret për ndërrim adrese të Shoqërisë aksionare, Shoqërisë me përgjegjësi të kufizuar, Ortakërisë së kufizuar ose Kompanisë së huaj.

Formulari K6 përdoret për ndërrim të Kapitalit të Kooperativës Bujqësore.

Formulari K7 përdoret për ndërrim të Vepimitarive Kooperativës Bujqësore.

Formulari K8 përdoret për ndërrim të Pronarëve-Aksionarëve Kooperativës Bujqësore.

Formulari K9 përdoret për ndërrim të Drejtorëve të Kooperativës Bujqësore

Formulari K10 përdoret për ndërrim të Njësive të Kooperativës Bujqësore.

Formulari K11 përdoret për regjistrim të Bashkësisë së Kooperativave Bujqësore

17. Organizatat këshilluese të biznesit

Shumë kompani të biznesit, apo bizneset e Kosovës kanë nevojë për informacion rreth çështjeve të biznesit, të tilla si, planifikimit, financave, marketingut dhe menaxhimit të sistemeve, për t'i ndihmuar ata të konkurrojnë sa më të mirë në nivelin lokal dhe në tregjet ndërkombëtare

Të gjitha ato që biznese të cilat nuk kërkojnë ndihmë për të përparuar në mënyra të ndryshme, kanë më shumë gjasa që të mbeten jo konkurruese dhe do të qëndrojnë të pandryshueshme ose të dështojnë. Duke ofruar këtë udhëzues për bizneset, shpresojmë se do të jetë një referencë e shpejtë dhe të lehtë për të marrë këshilla dhe ndihmën që ju nevojitet.

Për shembull nëse një kompani është e interesuar për informacione të përgjithshme rreth marketingut, por nuk është në një gjendje të përballojë një kompani konsultuese, ky doracak ofron informacion rreth botimeve duke përfshirë edhe një hulumtim që kanë bërë më parë në Kosovë. Ne kemi përfshirë edhe informacionin e kontaktimit, të sa më shumë mundësive që të jetë e mundur në lidhje me kompanitë këshilluese profesionale dhe të cilat ofrojnë shërbime për bizneset.

Këtu janë disa linçe ku ju mund të gjeni disa informata rreth bizneseve;

www.seemda.com

www.sme-ks.org

www.eciks.org

www.iqconsulting.biz

MDA (që është linku i parë), ofron informacione rreth:
Konsulencë për Biznes:

Planifikim i Biznesit

- Ngritjen e fondeve
- Planifikimin e investimeve kapitale biznesore
- Krijimin e aleancave strategjike

Planifikim i Strategjisë

- Formulim të Strategjisë – SWOT analiza; Vizioni dhe Misioni; principet udhërrëfyese; objektivat e gjëra; detyrat specifike; dhe zgjidhja e strategjisë
- Ekzekutim të Strategjisë – Objektivat dhe politikat vjetore; motivimi i punëtorëve; dhe alokimi i resurseve.

- Vlerësim të Strategjisë – Kontrollim i brendshëm; kontrollim i jashtëm; matja e performancës; dhe veprime kreative

Studime të Fizibilitetit

- Definimin e aktiviteteve të projektit
- Alokimin efikas të resurseve
- Formulimin e analizës kosto/benifit
- Parashikimin e kostos dhe qarkullimit
- Njohje për zbatueshmërinë e projektit

Vlerësime të Projekteve

- Analizën e suksesit të projektit
- Analizën e ndikimit të projektit
- Analizën e efektivitetit dhe efijencës
- Analizën e ndikimit të projektit në shoqëri
- Vlerësimin e indikatorëve ekonomik dhe financiar
- Përmbledhje e përfundimeve dhe rekomandimeve

Konsulencë për Marketing:

Plani i Marketingu

- Identifikimin e tregut të synuar
- Segmentimin e tregut
- Realizimin e analizës së industrisë
- Planifikimin për aktivitetet e marketingut
- Përgatitja e buxhetit të marketingut

Hulumtim të Tregut

- Njohjen e konsumatorëve dhe e konkurrencës
- Mënyrat e sigurimit të tregut të produkteve/shërbimeve
- Njohja e sjelljeve dhe aksioneve të konsumatorëve
- Njohja e nevojave dhe dëshirave të tyre
- Të dhëna statistikore për shitjen, importin dhe eksportin

Menaxhimi i Kampanjave

- Kampanja të marketingut
- Kampanja mediale
- Kampanja për rritjen e vetëdijes

Konsulencë për Resurse Njerëzore:

- Zhvillimin e planifikimit të resurseve njerëzore
- Dizajnimin e politikave për resurse njerëzore
- Ndërtimin e departamentit të resurseve njerëzore
- Rekrutimin e personelit
- Hulumtim për menaxherë ekzekutiv dhe ekspertë
- Hulumtim për nivele të pagave
- Vlerësim për nevojat e trajnimit

Konsulencë për Menaxhimin e Ngjarjeve:

- Panaiet lokale dhe ndërkombëtare
- Konferenca lokale dhe ndërkombëtare
- Seminare
- Ceremoni të hapjeve
- Punëtori
- Misione të tregut dhe biznesit ndërkombëtar.

Trajnime të Menaxhmentit:

http://seemda.com//index.php?option=com_content&task=view&id=77&Itemid=76

Zhvillimi i projekteve ndërkombëtare:

- Menaxhimi e financave publike
- Reformat ekonomike & fiskale
- Qeverisjen lokale
- Zhvillimin e sektorit privat
- Ndërtimin e kapaciteteve dhe zhvillimin institucional

SME Agjension për Mbështetjen e Kosovës (që është linku i dytë), ofron informata rreth:

Financimi

- Qasje në Financa
- Plani i Biznesit dhe Investimeve

Infrastruktura

- Inkubatorët e Biznesit
- Parku i Biznesit
- Parku Industrial
- Zonat Industriale
- Qendra e Panairëve
- Baza e të dhënave

Trajnime dhe Këshillime

- Skema Vaucher
- Baza e të dhënave për OSHB
- Baza e të dhënave për këshilltarët dhe trajnerët e akredituar
- Aplikimet

Baza e të dhënave për përkrahje të ndërmarrjeve
Transferi i njohurive Universitet-Biznese

- Universitet-Biznese
- Transfer i Teknologjisë

Rrjeti

- Kllasterët e Biznesit

Kornizë Institucionale

- Akreditimi i OSHB-ve
- Grupet Ndërministrorë Punuese
- Këshilli Konsultativ i NVM-ve

ECIKS (që është në linkun e tretë) ofron informacione rreth:

<http://www.eciks.org/shqip/sherbime.php>

Shërbimet për ndërmarrjet kosovare përfshijnë:

- identifikimin e partnerëve të huaj
- Ndhimën në fushën e tregtisë me ndërmarrjet nga Bashkimi Evropian
- Identifikimi i investitorëve potencial për investime të përbashkëta
- Ndhimë në transferim e teknologjisë dhe të Know-How
- Consulencë në fushën e biznesit dhe atë ligjore

Shërbimet për ndërmarrjet e huaja dhe investitorët potencial përfshijnë:

- Informata mbi mundësitë e investimeve
- informata dhe analiza të tregut
- Ndhimë me institucionet lokale
- Informata mbi ambientin e biznesit
- Informata mbi kornizën ligjore
- Identifikimi i partnerëve lokal
- Hulumtimi i tregjeve të reja
- Consulencë në fushën e biznesit dhe atë ligjore
- Shërbime After-Care

Gjithashtu mund të gjeni publikime te ndryshme që mund të iu ndihmojnë të gjeni informata rreth ekonomisë Kosovare

<http://www.eciks.org/shqip/publikime.php>

14.08.2009

[Broshura "Investing in Kosovo 2009"](#)

Një aktualizim i broshurës se kaluar. Broshura "Investing in Kosovo 2009" ofron informatat dhe te dhenat me te reja per investitoret e huaj potencial.

20.09.2008

[Bujqësia dhe industria e ushqimit në Kosovë](#)

Një broshurë e detajizuar e ECIKS në gjuhën angleze mbi sektorin e bujqësisë dhe industrisë së ushqimit në Kosovë.

20.09.2008

[Prodhimi dhe përpunimi i drurit në Kosovë](#)

Një broshurë e detajizuar e ECIKS në gjuhën angleze mbi sektorin e prodhimit primar dhe përpunimit të drurit në Kosovë.

23.07.2008

[Broshura "Investing in Kosovo 2008"](#)

Një broshurë e detajizuar, publikuar nga ECIKS. Broshura ofron ne 55 faqe informata të detajizuara, për investitorët e huaj potencial.

23.07.2008

[CD-ROM "Invest in Kosovo"](#)

Shfletoni Online përmbajtjen e një CD-ROM-i te publikuar nga ECIKS e qe përmban informata te detajizuara, broshura e fletushka për investitorët potencial.

23.07.2008

[10 arsyt kryesore për të investuar në Kosovë](#)

Një fletushke ne gjuhen Angleze, publikuar nga ECIKS, rreth 10 arsyeve kryesore për te investuar ne Kosove.

23.07.2008

["Factsheet Kosovo"](#)

Një "Factsheet" për Kosovën e publikuar nga ECIKS, përfshire faktet kryesore rreth ekonomisë, gjeografisë, popullatës, mundësive për investime, arsimin, integriteteve evropiane, telekomunikacionit, transportit, drejtësisë dhe sigurisë.

21.04.2008

[Fletushka e IPAK Vienna / ECIKS - prill 2008](#)

Fletushka e IPAK Vienna / ECIKS për muajin prill 2008 është e para e këtij lloji publikuar nga ECIKS. Fletushka përfshinë sektorët e Bujqësisë, Përpunimit të drurit, IT-së dhe Turizmit. Kjo fletushkë u është dërguar përmes

postës mbi 600 investitorëve potencial nga Austria, Gjermania dhe Zvicra.

20.09.2007

[Themelimi i kompanive the sistemi i tatimit ne Kosove](#)

Një broshure e detajuar ne gjuhen angleze mbi themelimin e kompanive the sistemin e tatimit ne Kosove. Publikuar nga ECIKS.

27.03.2007

[Themelimi i kompanive dhe tatimet në Kosovë](#)

Një broshure e detajuar ne gjuhen gjermane mbi themelimin e kompanive the sistemin e tatimit ne Kosove. Publikuar nga ECIKS.

14.05.2006

[Potencialet e sektorëve ekonomik dhe të ndërmarrjeve në Kosovë](#)

Publikim ne gjuhën gjermane.

Përmes këtij studimi të financuar nga Austrian Development Agency (ADA), Nisma Ekonomike për Kosovën (ECIKS) hulumton dhe paraqet në detaje strukturën e ndërmarrjeve dhe potencialet e sektorëve të ekonomisë Kosovare.

IQ Consulting (që është linku i katërt) ofron informacione rreth:

[Konsulencë financiare dhe biznesi](#)

[Hulumtime tregu](#)

- Një vlerësim të plotë të tregjeve të lira ose atyre me potencial
- Analizë kompetitive të aktorëve në industrinë tuaj
- Fizibilitet financiar të një produkti, duke u bazuar në supozimet e marra nga preferencat e konsumatorit.

[Studime të konsumatorit](#)

[Menaxhim i Burimeve Njerëzore](#)

- Plane operacionale
- Planifikim procesesh
- Rekrutim personeli
- Sisteme monitorimi dhe vlerësimi
- Zhvillim strategjik
- Ristrukturim i organizatës

[Programe trajnimi](#)

- Komunikim
- Lobim dhe Organizim Komunitetesh
- Hulumtim dhe Analizë të dhënash
- Mbledhje fondesh
- Trajnim shitësish
- Trajnim për biznese fillestare
- Marketing
- Projektim dhe Menaxhim Projektesh

Publikimet:

Zhvillim dhe Ekonomi

[Ndikimi i Korrupsionit në Komunitetin e Biznesit Kosovar ;](#)

<http://www.iqconsulting.biz/main/publications/AMCHAM-al.pdf>

[Parti Politike dhe Zhvillim Institucional](#)

[Analizë Krahasimore e Skemave të Sigurimit Shëndetësor në EJK;](#)

http://www.iqconsulting.biz/main/publications/Health_SEE_al.pdf

[Raporti Vlerësues i Kapaciteteve për Ofrimin e Shërbimeve Sociale në Nivelin Komunal;](#)

<http://www.iqconsulting.biz/main/publications/SOROS-Gjakov-al.pdf>

[Qëndrimet e Partive Kundrejt Shogërisë](#)

<http://www.iqconsulting.biz/main/publications/FES3-al.pdf>

[Qëndrimet e Partive Kundrejt Ekonomisë](#)

<http://www.iqconsulting.biz/main/publications/FES2-al.pdf>

[Qëndrimet e Partive Kundrejt Politikave Sociale](#)

<http://www.iqconsulting.biz/main/publications/FES1-al.pdf>

18. Lista e publikimeve për t'ju ndihmuar për arritjen e suksesit në biznes

Përveç këtyre web faqeve ju mund të vizitoni edhe librarinë "Dukagjini", ku ju mund të gjeni libra që ju informojnë në lidhje me çështjet e biznesit të ndryshme të tilla si:

1. "Përgjegjje për 120 pyetjet më të vështira rreth Marketingut" – nga P.R.Smith
2. "Marketingu" – nga Philip Kotler
3. " Duani punonjësit që të mos I humbisni" – nga Beverly Kaye; Sharon Jordan-Evans
4. "Ji gjigant në biznes dhe jetë" – nga Donald J. Trump
5. "Rruga drejt suksesit" – nga Trump
6. "Sekretet për sukses dhe qetësi të brendshme" – nga Dr.Wayne Dyer
7. "Hebrejt, bota dhe paratë" – nga Zhak Atali
8. "Menaxhimi I performances" – nga Michael Armstrong
9. " Historia e ekonomisë" – nga Jhon Kenneth Galbraith
10. "7 arsye të fshehta pse punonjësit largohen" – nga Leigh Braham
11. "Drejtimi I ndërmarrjes" – nga A.Boyer; G.Hirigoyen
12. "Drejtimi I ndërmarrjes dhe shoqërive" – nga Jean-Louis Amelon

Ose edhe publikime nga EICC Kosova, "Udhërrëfyes për incoterms 2000"; "Bazat e Export-Inport" - project I BE-së I financuar dhe menaxhuar nga Agjencia Europiane për Rindërtim, Korrik 2002

Produkti

Përshkruani produktin(et) tuaj ose shërbimin (et) dhe se si këto do të plotësojnë nevojat e konsumatorëve

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Promovimi

Si do ta promovoni produktin(et) tuaj apo shërbimet tuaja, në 6 muajt e parë dhe më gjërë?

5

Tabela e krahasimit të produktit/shërbimeve

Krahaso produktin(et) tuaj / shërbimin(et), me ato të konkurrentëve tuaj më të afërt duke përdorur radhitjen e mëposhtme(A = shumë mirë, B = mirë, C = mesatare, D = dobët, E = shumë dobët)

Pjesa e tregut	Produkti/shërbimi im	Konkurenti i I	Konkurenti i II
Çmimi			
Kualiteti i produktit			
Vargu i produktit			
Shërbimi			
Promovimi			
Lokacioni			
Shkathësitë e stafit			
Të tjera			

Përparësitë konkurruese

Identifikoni përparësitë kryesore të produktit / shërbimit tuaj, ndaj konkurrentëve tuaj

Konkurenti i I	Konkurenti i II

6

Analiza SWOT

Cilat janë Përparësitë e biznesit tuaj?	Cilat janë Dobësitë e biznesit tuaj?
Cilat janë Mundësit për biznesin tuaj?	Cilat janë Kërcënimet për biznesin tuaj?

7

Personeli kyç

Identifiko njerëzit që janë të rëndësishëm për biznesin tuaj (nëse është e mundur, bashkëngjite CV-në në Plan)

Emri	Titulli i punës	Përvoja relevante
1.		
2.		
3.		
4.		

Përshkruani ndonjë kërkesë tjetër të stafit brenda dy viteve të ardhshme.

8

Financat

Faqet në vijim do t'ju ndihmojnë për parashikimin e rjedhës së parase, fitimit dhe humbjes për biznesin tuaj.

Ju lutem përshkruani më poshtë se si ju keni përgatitur disa nga parashikimet tuaja:-

Çmimi i shitjes - tregon se mbi çfarë baze çmimi juaj i shitjes është llogaritur, duke përfshirë çdo kusht përkatës të shitjes së informacionit

Të ardhurat nga shitja – përshkruan se si ju e keni llogaritur shitjen muaj për muaj, duke përfshirë edhe ndryshimet sezonale apo çfarëdo ndërtimi mbi shitjet.

Çdo informacion tjetër i të ardhurave ose shpenzimeve, veçanërisht marrëveshjet për kredi me klientët dhe furnizuesit

9

Parashikimi i njësisë së shitjes

Tabela më poshtë do t'ju ndihmojnë për të llogaritur shitjet e juaja

Produkti	Muaji	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Total
1	(1)Çmimi për njësi													
	(2) Nr. i njësisve të shitura													
	Shitjet (1) x (2)													
2	(1)Çmimi për njësi													
	(2) Nr. i njësisve të shitura													
	Shitjet (1) x (2)													
3	(1)Çmimi për njësi													
	(2) Nr. i njësisve të shitura													
	Shitjet (1) x (2)													
4	(1)Çmimi për njësi													
	(2) Nr. i njësisve të shitura													
	Shitjet (1) x (2)													

Totali i Shitjeve														
--------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

10

Parashikimi i profitit / (humbjes)

	£	£
1. Shitjet		_____
Kostoja me e vogël e shitjes: -		
Materialet	_____	
Pagat e drejtpërdrejta/nën-kontraktorët	_____	
(Rritja)/Zvogëlimi i stoqeve në EIP	_____	
2. Kostoja e shitjes		_____
3. Fitimi bruto (1 - 2)		_____
Kostoja më e vogël fikse: -		
Rrogat, duke përfshirë NI	_____	
Qiraja dhe normat	_____	
Ngrohje dhe ndriçim	_____	
Telefoni	_____	
Riparimet	_____	
Shpenzimet e udhëtimit	_____	
Sigurimi	_____	
Postimi dhe shkrimi	_____	
Reklamim	_____	
Tarifat profesionale	_____	
Detyrimet financiare (kreditë bankare, etj)	_____	
Pagesa të tjera	_____	
4. Totali i kostos fikse		_____
5. Profiti neto/(Humbja) para tatimit (3 - 4)		_____

Ju lutem shënoni në këtë kuti nëse ju jeni të kënaqur se fitimi juaj do të mbulojë vetë kërkesën në të ardhurat tuaja personale, njëkohësisht edhe të taksave që janë marrë parasysh. Nëse nuk jeni të sigurt, ju lutem të diskutoni këtë me këshilltarin tuaj të biznesit.

11

Analiza financiare

Tabela më poshtë do t'ju ndihmojë të llogaritur treguesit financiarë dhe për të arritur shumën e kërkuar të shitjes tuaj

	Kalkulimi	Rezultati
Shitja	Shiko pikën 1 në P & H	£ _____
Fitimi bruto	Shiko pikën 3 në P & H	£ _____
Përqindja e fitimit bruto	$\frac{\text{Fitimi bruto}}{\text{Shitja}} \times 100$	_____ %
Totali i kostos fikse	Shiko pikën 4 në P & H	£ _____
Arritja e shumë së shitjes	$\frac{\text{Totali i kostos fikse}}{\text{Fitimi bruto}} \times 100$	_____ %
Profiti neto para tatimit	Shiko pikën 5 në P & H	£ _____
Profiti neto si % e shitjes	$\frac{\text{Profiti neto}}{\text{Shitja}} \times 100$	_____ %

Plani emergjent

Përkrahni veprimet që do të merren për të ulur shumën e arritur, nëse është e nevojshme. (Ju mund të dëshironi, për të diskutuar një plan emergjent me këshilltarin tuaj të biznesit).

12

Plani i shpenzimeve kryesore

Ju lutem tregoni ndonjë fabrikë dhe makineri, pajisje dhe / ose makinë shpenzuese që keni ndërmend të bëni.

Pajisjet e nevojshme	Kostoja e vlerësuar £
Kostoja totale	£ _____

Angazhime të tjera

Përkrahni çfarëdo angazhimi tjetër financiar të kërkuar

13

Informata të tjera

Nëse dëshironi të bashkëngitni çfarëdo informacioni tjetër të këtij Plani të Biznesit, ju lutem përdorni këtë listë kontrolloni për të treguar se çfarë ju keni përfshirë:-

	Ju lutem shënoni
Parashikimi i rrjedhës së parave	☐
Detajet e karrierës apo CV	☐
Kopja e kualifikimeve profesionale	☐
Kontratat / letrat e pikësnyimit të konsumatorëve	☐
Kuotimet Furnizuesi / kushtimet e tjera	☐
Konfirmimi i financimit të siguruar	☐
Analiza e hulumtimit të tregut	☐
Mostrat e punës / fotografit	☐
Materialet promovuese	☐

14

20. Banka dhe huazimi i financave

Në Kosovë ka 8 kompani bankare, (shih detajet e kontaktit) dhe 15 organizata mikrofinanciare të cilat ofrojnë shërbime të veçanta për bizneset. Kjo e bën më të mundshme që ju tashmë të keni një llogari në një bankë. Bankat do të kenë kushte pak më të ndryshme për kreditim dhe kursim / investim kështu ajo mund të jetë e dobishme që të flisni me më shumë se një bankë, në mënyrë që ju të keni mundësinë t'i krahasoni dhe të merrni (zgjidhni) më të mirë.

Shpesh është e dobishme për të ndërtuar një marrëdhënie me një bankë në mënyrë që ju të ndërtoni një histori bankare duke qenë një klient i besueshëm. Kjo është veçanërisht e rëndësishme, posaçërisht në qoftë se keni nevojë për të negociuar një hua, disa banka nuk ju lejon të merrni një hua nëse ju jeni një klient ekzistues me një llogari me gjurmë të regjistruara.

Kredia

Zakonisht do të ju kërkohet që të keni dëshmi të të ardhurave në mënyrë që banka mund të konstatojë se ju mund të paguani kredinë. Gjithashtu ka gjasa të jetë e nevojshme të posedoni edhe peng për sigurinë. Kjo do të thotë që ju keni prova për pronësinë dhe një siguri të pranueshme si: shtëpinë tuaj, tokë ose makinë e cila duhet të ketë së paku vlerën e kredisë. Nëse ju nuk jeni në gjendje të paguani kredinë (të quajtur mungesë) atëherë banka ka të drejtë të posedojë pronësinë e sigurimit që ju keni premtuar.

Kredia e Biznesit mund të ndryshojë në periudha nga 6 muaj deri në 5 vjet, kështu që ju duhet të kontrolloni me kujdes kushtet e kredisë në lidhje me, sa do të dëshironi të paguani për muaj, norma e interesit të periudhës së kredisë dhe të gjitha kushtet të cilat mund të zbatohen për kthimin e kredisë në fillim. Banka duhet në çdo rast t'ju japin të gjitha informacionet.

Organizatat mikrofinanciare janë të vendosura për të siguruar kredi të vogla, në vlera prej 100 € deri në 7000€ të cilat janë vlera që ia vlejnë për t'u biseduar dhe veçanërisht nëse keni siguri të vogël. Ata shpesh japin hua për grupet e njerëzve që duan të blejnë diçka për interesa të biznesit të përbashkët.

Mbitërheqja

Kjo është një strukturë e kredisë e cila është e mirë për t'u përdorur për të mbuluar mungesat e parasë në afat të shkurtër. Biznesi juaj mund të ketë nevojë për të blerë materiale shtesë që është normale sepse duhet të përmbushë ndonjë kërkesë të re, kështu që ju duhen të holla të menjëhershme. Mbitërheqje mund të sigurojë këto të holla për të paguar, të cilat shpejt mund të kthehen nga të ardhurat e shitjeve shtesë. Siç është përshkruar më lartë, ju normalisht duhet të keni një histori të besueshme bankare dhe pastaj ju mund të negocioni një marrëveshje më të përshtatshme për mbitërheqje. Pagesa e interesit është zakonisht më e lartë se një kredi dhe mund të ngarkohet në bazë javore.

Adresa e Kontaktit për financa dhe sistemi bankar

Të dhënat për të gjitha bankat dhe organizatat mikrofinanciare ju mund t'i gjeni në ueb faqen e internetit të Bankës Qendrore të Kosovës:

www.bqk-kos.org

21. Çka është “leasing”

Ky është një sistem financiar zakonisht i lidhur marrjen e pajisjeve nga ana e një biznes pa pasur nevojë të marrin kredi bankare. Bankat ndonjëherë kanë departamente të veçanta të cilat merren me qira financiare siç janë TEB-i dhe Raiffeissen-i.

Një element i veçantë i pajisjes për një biznes është një veturë që do të kërkonte një vlerë të madhe parash për ta blerë. Le të themi se një veturë kushton 20,000 €, më para se të jep parat e veta një biznes do të shkonte te një kompani e dhënies me qira. Nëse kompania e financave do të pajtohej për ta dhënë një qira do të llogarite kohën e dhënies së qirasë, le të themi 5 vite do të tregonte sa do të jetë pagesa mujore për qirasë. Këto zakonisht janë të llogaritura saktësisht njësoj për kohë. Qiraja të cilën e lëshon kompania e financimit e blenë veturën dhe çdoherë janë pronarët. Në fund të periudhës së marrëveshjes së qirasë automjeti i kthehet kompanisë financiar për dhënie

të qirasë. Në rast të veturës do të mund ketë kushte për një numër të caktuar të kilometrave për vit, servis, prishje, goma etj.

Përparësia e marrjes me qira është se kompania saktësisht e dinë atë që duhet të paguaj, nuk ka nevojë të rris kapitalin dhe normal nuk ka nevojë të kujdeset për sigurim. Gjithashtu biznesi nuk do të ketë nevojë të rris vlerën e kredisë bankare. Në rast të mospagimit kompania e dhënies me qira do ta merr pajisjen. Gjithashtu në rast të një gabimi të madh (jo të shkaktuar nga marrësi i qirasë) kompania do ta zëvendësoj pajisjen. Pagesa e shumës së qirasë mund të vihet si pagesa për qëllime tatimore.

E “keqja” e kësaj është se ndonjëherë në afate me të mëdha marrja me qira është më e shtrenjtë, mund të ketë kufizime në përdorim të pajisjeve dhe ju asnjëherë nuk do të jeni pronar i pajisjes. Në fund të afatit të qirasë ju duhet ta ktheni pajisjen. (Megjithatë për disa pajisje që janë përdorur shumë gjatë kohës së qirasë shpeshherë është e mundur një para-marrëveshje për çmimin e fundit të përdorimit). Ju duhet të paguani të gjithë atë që jeni marr vesh për qira edhe nëse ju e mbyllni biznesin tuaj para se të afati i qirasë të kaloj.

Kompania e lëshimit me qira çdoherë do të jua kontrolloj gjendjen e juaj bankare dhe të sigurojnë vetën se ju nuk përbëni rrezik. Ju duhet të merrni parasysh përparësitë dhe të metat e marrjes me qira para se të nënshkruani kontratën.